שלחן ערוך אורח חיים ט, א - אין חייב בציצית מן התורה, אלא בגד פשתים או של צמר רחלים, אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן. (וי"א דכולהו חייבין מדאורייתא והכי הלכתא) (תוס' דף ל"ט והרא"ש וסמ"ג ומרדכי).

פסקי תשובות אורח חיים סימן ט אות ב

ב. בענין ט"ק של כותנה או של צמר

שם: אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן. רמ"א: ויש אומרים דכולהו חייבים מדאורייתא, והכי הלכתא. ובמשנ"ב (סק"ה) שיש לירא שמים להחמיר על עצמו לחוש לדעה הראשונה ולעשות בין הט"ג ובין הט"ק של צמר, ובזה יוצא גם דעת המהר"ם מרוטנבורג (המובא בב"י ובמשנ"ב סק"ו בשם הב"ח) שגם בציציות של צמר אין יוצאים רק בבגד של צמר ולא בבגד משאר מינים, ובשו"ע הרב (סעיף ה') החמיר ביותר לירא שמים שלא ילבש כלל[15] ט"ק כזה שציציותיו צמר והבגד ממין אחר, וכן מצינו בעוד אחרונים[16] שחיזקו את הנוהגים להקפיד על כך שכן הוא נכון מאד, ואפילו בימות הקיץ שקשה מצד החום[17] המעיק בעל נפש המחמיר תבוא עליו הברכה במצוה יקרה דענשינן עלה בעידנא דריתחא, ולקיים המצוה באופן המועיל מדאורייתא ולכולי עלמא.

אם כי יש לציין מנהג החזון איש[18] עפ"י מנהגו של הגר"א[19] שלא להקפיד על ט"ק מצמר, והיו לובשים ט"ק מכותנה עם ציציות של צמר, ורק בטלית גדול היו מקפידים שיהיה של צמר.

ובלילה שאינו זמן ציצית, אף לקפידת האר"י הק' לישן בטלית קטן, די[20] בט"ק של כותנה, ואין צריך להקפיד על של צמר דווקא.

---

[15] . ומשמע מדבריו שאף שאין לו ט"ק אחר שהבגד וציציותיו מאותו מין, עדיף שיהיה ללא ט"ק ולא ילבש ט"ק שאינו ממין ציציותיו, לחשוש לדעת מהר"ם, אך אינו מוכרע דאולי אין כוונתו אלא כשיש לו ט"ק אחר, וצ"ע.

[16] . קיצשו"ע סי' ט' סעי' י"ב, בן איש חי פ' נח אות א', כה"ח סק"ה, ובהליכות שלמה פ"ג הערה כ"ה בשם הגרש"ז אויערבך זצ"ל שכן צריך לכתחילה לילך בט"ק של צמר לקיים המצוה מדאורייתא לכו"ע, שו"ת אור לציון ח"ב פ"ב הערה ג' שכל שכן שצריכים להקפיד על כך בני ספרד לצאת דעת המחבר שמה"ת חייבים רק בבגד צמר, תשובות והנהגות ח"א סי' י"ח, ובשו"ת אג"מ חאו"ח ח"א סי' ב' וח"ב סי' א' וח"ג סי' א' וחיו"ד ח"ג סי' נ"ב האריך בחשיבות הענין בצורך לשמור על מנהג יראי השם שהיו מקפידים על ט"ק מצמר דווקא ואפילו בימי הקיץ החמים, ושכן הוא נהג.

[17] . וכיון שלבשו כדרך מלבוש (ובעיקרו יכול להיות ממלבוש כעין זה הנאת לבישה), אף שעתה החום מעיק ואינו נהנה ממנו, לית לן בה, ושפיר חייב בציצית ומקיים המצוה, דלא נקטינן להלכה כהתוס' (נדה ס"א: ד"ה אבל) דאין חייב בציצית אם אין לו בו הנאת לבישה - הליכות שלמה שם, ועי"ש דאפשר דגם להתוס' חשיב שפיר הנאת לבישה, עקב המצוה שבו, וכ"ה בתשובות והנהגות שם.

[18] . כמובא בשונה הלכות סעי' א' ועוד, ובאורחות רבנו ח"א עמ' י"ח שכן נהג הגריי"ק קניבסקי זצ"ל.

[19] . כמובא בס' מעשה רב אות י"ז (והוזכר גם במשנ"ב סק"ו), ורבים נתחבטו מדוע לא הידר לצאת לכל הדיעות בט"ק של צמר, וכמה טעמים נאמרו בזה, וביניהם: דדרכם היה ללבוש כתונת מפשתן, וחשש לדעת רבינו יונה שאין ללבוש בגד צמר על בגד פשתן ללא הפסק - שיח אליהו מנכד הגר"א אות ט"ו, ליקוטי דינים מהגרנ"ה הלוי, ועוד שם ששמע מהגר"ש סלנט זצ"ל שבלא"ה היה הולך מעוטף בטלית ותפילין כל היום, והטלית היה של צמר, ובס' ציצית הלכה פסוקה הערה 26 מביא מהגר"ח קניבסקי שליט"א שהחזו"א אמר לו שהגר"א רצה לפרסם ההלכה שאף בשל צמר גפן (כותנה) יוצאים ידי חובת ציצית, והוסיף החזו"א שלכן גם הוא נוהג כן, ואכן יש לציין דבלא ספק רבים מאחינו בני ישראל אשר אינם בני תורה לולא היו יודעים שגדולי ישראל השתמשו עם ט"ק מכותנה, והיו חושבים שחייבים להקפיד דווקא על צמר כדי לצאת ידי חובה, היו נמנעים כלל מללכת בט"ק, עקב הקושי הקיים בט"ק של צמר בימים החמים, וגם שקשה לכבס ומתבלה מהר וכו', ושו"מ כן בהדיא בס' הליקוטים המובא במעשה רב החדש שהגר"א היה מורה לילך בט"ק של פשתן כי בזה יכול לשמור המצוה כל ימיו, והיינו כי בגד צמר מתקלקל ומתלכלך מהר.

[20] . וכפי שכתב באשל אברהם בוטשאטש (בסי' כ"א) בארוכה. וע"ע שם (אות ד').